

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun št. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasiło Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., št. 14.

Četrtek »Naprejeva« št. 14.
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiło Kmetko-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Mežiški „zločini“.

Dolgo je trajalo, preden smo izvedeli, kaj so zagrešili Mežičani, da jim je oblast razpustila krajevni šolski svet. Samo zastopniki lažnivega tiska so bili »informirani«, da so lahko napadali poštene sodruge s svojimi zaviranimi poročili. Ker je bila laž tako pomešana s resnico, so nevedneži in hudobneži lahko mislili, da se je v Mežici res vršilo hudodelstvo.

V tem jih je še posebno potrdilo dejstvo, da so bili člani krajevnega šolskega sveta dani v preiskovalni zapor, kakor da bi se bilo treba bati, da bodo ušli ali pa se obesili, kakor delajo včasih goljufi. Da bi bili zaprti samo zaradi onemogočenja medsebojnega dogovarjanja in skrivanja svojih goljufij, tega pač nihče ni mogel misliti, saj je od revizije preteklo že 6 mesecev! V pol leta so se pač že dovolj natanko dogovorili, kako bodo »lagali«!

Pri takem položaju pač tudi trezni ljudje — če ne poznajo razmer — lahko pravijo: »Nekaj že mora biti, kar za prazen nič bi ne mogli biti zaprti!«

Da se to mnenje ohrani in da se resnica ne izve, zato je časopisje odklanjalo vsakršno stvarno in resno poročilo. »Naprej« pa je bil onemogočen. (Več o tem čitaj v Majskem spisu!) Tudi osumljenci sami niso mogli zvedeti, česa jih dolžijo, samo pavšalnosti in razna namigavanja. Konkretnega nič, razen če smatra kdo za konkretne očitke bedasta in lažniva govorjenja o prekoračenju proračuna za 700.000 Din in končno vsaj 200.000. Tudi če bi bilo tako prekoračenje resnično — vendar to še ne more biti zločin, saj je v isti Mežici bil prekoračen proračun za 1.500.000 Din, pa to ni bilo nič hudega, ker je dotično stavbo (šolo) zidala tverka »Slograd« pod vodstvom brata velikega župana.

Vekomaj pa tako umazano obrekovanje vendarle ne more trajati. Če že dr. Pirkmajer ni imel smisla za pravočasno reševanje pritožb, je moral vsaj njegov namestnik izpredvideti, da bo treba pritožbo proti razpustu krajevnega šolskega sveta v Mežici rešiti. In da jo bo treba rešiti s konkretno navedenimi zločini, ne samo pavšalno. Seveda je bil pri tem navezan na svetovalce, ki so nadaljevali kurz prejšnjega velikega župana — drugače si ni mogoče razlagati, da je na spodaj natisnjeni odločbi podpisal dr. Schaubach. Dvomimo, da ve, na kaj se je podpisal, razen če je dobil koncept predpisan iz Beograda tako, kakor prevajalski glavar dr. Koropec iz Maribora od dr. Pirkmajerja takrat, ko je protizakonito razpustil Kr. šolski svet v Mežici.

Pa naj že bo, kakor hoče, dobro je, da javnost zdaj pod podpisom odgovornega velikega župana izve za konkretne »zločine«, ki jih je zagrešil Kr. šolski svet v Mežici in zlasti Möderndorfer. Če je še kje kak pošten urednik, naj poskrbi, da bo v njegovem listu tudi objavljeno, kaj očita v svoji odločbi dr. Schaubach in pri čem da je dobil »nehote vtis, da so se hoteli člani Krajevnega šolskega sveta na stroške davkoplačevalcev obogatiti«.

Odločba se glasi tako-le:

Veliki župan mariborskega okrožja, Kraljevine Srbov, Hrv. in Slov. U br. 2535/3. Maribor, dne 7. aprila 1927.
Prepis. (Deloma tudi prevod.)

Odločba.

Prizivu bivših članov krajevnega šolskega sveta v Mežici gg. L. Ozimica, F. Blatnika, Vinka Möderndorferja, Jurija Libnika in Ludvika Kopmajerja proti odloku okrajnega glavarja v Prevaljah z dne 8. novembra 1926 št. 222/1 preds., s katerim je bil razpuščen krajevni šolski svet v Mežici in postavljen administrator, temeljem določil zakona z dne 11. februarja 1873 kor. dež. zak. št. 32 ustrezam ter izpodbijani odlok, v kolikor se tiče razpusta krajevnega šolskega sveta v Mežici razveljavljam, v kolikor se pa tiče postavitve administratorja mesto razpuščenega krajevnega šolskega sveta pa ga potrjujem.

Obehem razpuščam temeljem § 6 zakona z dne 11. febr. 1873 kor. dež. zak. št. 32 z veljavnostjo od 8. nov. 1926 dalje krajevni šolski svet v Mežici, ker je s svojim razpisnim gospodarstvom, ki se je ugotovilo pri uradni reviziji njegovega gospodarstva v dneh od 27. sept. do 9. okt. 1926, oškodoval interese šolske občine v taki meri, da ni bilo od njega pričakovati, da bi se mogel svoje dolžnosti napram šolski občini vršiti z ono skrbjo in nesebičnostjo, kakor to predvideva § 8 citiranega zakona.

Razlogi:

Z izpodbijanim odlokom je okrajni glavar v Prevaljah razpustil iz razloga po čl. 8 zakona z dne 18. februarja 1873 kor. dež. zak. št. 32 krajevni šolski svet v Mežici. Proti temu odloku so se uvodoma imenovani prito-

žili, češ, da je utemeljitev razpusta pogrešena, ker se baje opira na razlog, ki ni predviden v čl. 8 citiranega zakona in ker ni izšel od oblasti, ki je za razpustitev krajevnega šolskega sveta kompetentno.

V slednjem oziru je prizivu vsekakor pritrditi. § 6 zakona z dne 11. febr. 1873 kor. dež. zak. št. 32 namreč določa, da sme krajevni šolski svet razpustiti samo deželni šolski svet. Ker so po sedanjih organizaciji uprave prenesene funkcije bivšega deželnega šolskega sveta na prosvetni oddelek velikega župana, je bil za razpust krajevnega šolskega sveta pristojen samo veliki župan.

Radi tega se je moralo v tej točki prizivu ugoditi. V kolikor pa se tiče izpodbijani odlok postavitve šolskega administratorja mesto razpuščenega krajevnega šolskega sveta, je izpodbijani odlok pravilen ter v zakonu utemeljen, ker je po § 9 citiranega zakona pristojen za to okrajni šolski svet oziroma po sedanjih organizaciji uprave okrajni glavar.

Ker je izpodbijani odlok smatrati za predlog za razpust krajevnega šolskega sveta, je bilo s to odločbo obenem izreči iz uvodoma omenjenega razloga tudi razpust krajevnega šolskega sveta v Mežici. Po § 8 cit. zakona se sme odrediti razpust krajevnega šolskega sveta, ako s svojimi sklepi pokaže popolno nezmožnost za izvrševanje po zakonu mu pristojecih nalog. Dolžnosti krajevnega šolskega sveta do šolske občine so razvidne iz § 1 zakona z dne 18. februarja 1873 kor. dež. zak. št. 32 ter se nanašajo predvsem na upravljanje šolske imovine. In baš v tem oziru se je krajevni šolski svet v Mežici v mnogem oziru hudo pregrešil. Iz zapisnika o uradni reviziji njegovega gospodarstva izhaja, da je krajevni šolski svet kupil od neke Ize Prijateljve v Ljubljani pianino ter plačal zanj 25.000 Din kljub temu, da ga je izvedenec cenil na največ 14.000 Din in ga označil kot za šolo neuporabnega. Nadalje je krajevni šolski svet zgradil vodovod za šolo in katastralno občino Mežica v lastni režiji, ki je stal v cel. 1.083.020 Din 62 p. Ker bi bili glasom tozadevnega poročila okrožnega hidrotehničnega referenta stroški za to zgradbo primerni z zneskom po 883.064 Din 29 p. je torej krajevni šolski svet prekoračil primernost stroškov za 199.956 Din 33 p, to pa radi tega, ker se je delavcem plačevalo dvakrat tako visoke mezde, kakor pri drugih podjetjih v istem kraju in ker so se posameznikom pri tej gradnji dajale najrazličnejše beneficije. Nerealen način gospodarstva pomenja tudi sklep krajevnega šolskega sveta z dne 31. januarja 1926, ko se je dovolilo učitelju zraven deputata na drvah še 28 q premoga.

Iz vsega tega sledi, da krajevni šolski svet ni štedil s svojimi denarnimi sredstvi in da je izdajal denar v pretiranih vsotah za najraznovrstnejše svrhe ter dajal učiteljem — državnim uradnikom — ugodnosti, katerih niso oni deležni nikjer drugod.

O kakem rednem in skrbnem upravljanju šolske imovine in denarja ne more biti torej govora.

Iz zapisnika o uradni reviziji gospodarstva krajevnega šolskega sveta v Mežici nadalje izhaja, da si je dal Vinko Möderndorfer kot član krajevnega šolskega sveta izplačati dne 11. decembra 1925 za tajništvo pri krajevem šolskem svetu 600 Din, dne 25. aprila 1926 za izredna dela pri krajevem šolskem svetu 1.000 Din, dne 30. junija 1926 po sejnem sklepu za obisk tečaja rokodelskih del 3.000 Din, dne 1. julija 1926 za štirimesečno poslovanje kot tajnik krajevnega šolskega sveta zopet 600 Din, dne 12. avg. 1926 za knjigovodstvo 1.000 Din in dne 4. septembra 1926 za ureditev računov zopet 3.000 Din.

Vsa ta izplačila in nagrade, katere je dobival Vinko Möderndorfer kot član krajevnega šolskega sveta v Mežici, so v nasprotju s § 18 zakona z dne 8. febr. 1869 kor. dež. zak. št. 10, ki določa da člani krajevnega šolskega sveta nimajo nikake pravice do odškodnine za upravljanje poslov krajevnega šolskega sveta, da je njihovo poslovanje samo častno ter da smejo zahtevati le povrnitev gotovih izdatkov in to iz občinskih sredstev, nikakor pa ne iz blagajne krajevnega šolskega sveta.

Iz tega je razvidno, da se pri gospodarstvu krajevnega šolskega sveta ni štedilo z javnim denarjem. Za večino izdatkov tudi sploh ni bilo niti kritja v proračunu. Tak način gospodarstva je protizakonit. Neglede na vse to pa se dobi iz vsega gospodarstva, kakršno je bilo pri krajevem šolskem svetu v Mežici, nehote tudi vtis, da so se hoteli posamezni člani krajevnega šolskega sveta na stroške davkoplačevalcev obogatiti. Iz tega pa tudi končno sledi, da krajevni šolski svet ni bil zmožen, da bi izvrševal svoje naloge v upravljanju javne imovine na način, ki je v navadi povsod drugod in ki gre za tem, da se kolikor mogoče štedi z vsemi izdatki tudi v javnem gospodarstvu. S tem so torej člani krajevnega šolskega sveta oškodovali interese šolske občine, ob-

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglaš:

Prostor 1 × 55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

enem pa pokazali svojo nezmožnost v izvrševanju z zakonom ji naloženih dolžnosti.

Iz teh razlogov je bilo torej razsoditi v zgorajšnjem smislu.

Proti tej odločbi je dopustna pritožba na ministrstvo za prosveto, katero bi bilo vložiti tekom 4 tednov po izročitvi pri velikem županu mariborskega okrožja v Mariboru.

O tem se obveščajo:

1. G. Leopold Ozimic, načelnik krajevnega šolskega sveta v Mežici z vabilom, da obvesti o tej odločbi ostale prizivatelje.

2. G. Ivan Milač, šolski administrator v Mežici.

Veliki župan:

L. S. Dr. Schaubach, l. r.

Kdor bo to odločbo velikega župana pazno prečital in premislil, bo našel mnogo čudnega v njej. A pustimo to, oglejmo si po vrsti očitke, ki se navajajo za utemeljitev strašne obsodbe nerednega in sebičnega gospodarstva.

1. Pianino je predmet, ki si ga vsak lahko ogleda. Vsak cenilec mora povedati razloge, zakaj tako ocenjuje. Če razlogi niso stvarni, se ne bo nihče nanje oziral. Veliki župan se tudi ne sme, ampak mora vprašati, zakaj se cenilčeva cenitev ni priznala, zakaj je bilo kupljeno dražje; morebiti je predmet vendarle toliko vreden, potem odpade vsak sum. Nikakor pa ni dovoljeno proglašati sum že za krivdo. Oglejte si blago in ozmerjajte cenilca, če mislite, da mora biti nezmotljiv. Tudi ste videli kupno pogodbo in veste, kdo je bil prodajalec, ni treba vlačiti sem »neke Ize Prijateljve«. Če druge stranke dobivajo svoja sredstva na korupten način, naša ne!

2. Prekoračenje proračuna pri vodovodu za 199.956 Din je zločin, ki je nastal na ta način, da osumljeni do zdaj niso vedeli, kaj ste vse vtaknili pod račun vodovoda. Časopisom so bile dane na razpolago številke 1.500.000 Din in 1.400.000 Din, torej ni bilo mogoče prav nič kalkulirati, knjige ste pa osumljencem vse pobrali. Zdaj, ko vidimo, da »je stal vodovod 1.083.000 Din«, je imel delovodja možnost po spominu kalkulirati, kako je nastala ta vsota. Glavne cevi 300.000, male cevi in material 141.000, cement 32.000, les 40.000, vožnje in razno 43.000, mezde 430.000, gradbenemu podjetju na račun 8 % od proračuna izplačano 65.000, za odkup zemljišča 32.000, skupaj 1.083.000 Din. Če ste pa tako računali, ste ga polomili! Kajti v teh vsotah so vštete tudi hišne instalacije 130.000, ki padejo na breme posestnikov, betonski mostovi in plošče 15.000, delo pri povodnji 10.000, vrednost rezervnega materiala 13.000 in 2 postavki, ki nista bili v proračunu, to je odkup zemljišča 32.000 in carina okrog 60.000, skupaj 260.000 Din. Če to odbijemo od 1.083.000 Din, ostane še 823.000 Din, dočim je proračun znašal 880.000 Din, torej je vodovod še za 57.000 Din cenejši, nego je bilo proračunano. Zdaj šele bo vsak razumel, zakaj se je toliko govorilo o uradni reviziji, revizijskega poročila pa nikakor niso hoteli pokazati. Kar je protizakonito, pri vsaki reviziji se napravi protokol in ga prejme tudi tisti, ki je bil revidiran...

3. Če odpade prekoračenje proračuna, odpade seveda tudi očitek »dvakrat tako visokih mezd« in »najrazličnejših beneficij«. Vse to kar odpade, ali pa bo treba tudi to pavšalno trditve konkretno dokazati. Angležu se pač zdijo te mezde previsoke, če bi pa na Angleškem to povedal, dvomimo. Previsoke so se zdele te mezde le tistim, ki bi radi spravili domače ljudstvo v še večjo bedo, sebe samega pa in svoje inozemske prijatelje v še večji luksuz. Pirkmajer je zahteval za Angleža še celo — spominsko ploščo na šoli!...

4. Nerealno gospodarstvo je, če se dovoli učitelstvu razen drv še tudi premog. To so baje ugodnosti, ki jih državni uradniki niso deležni baje nikjer. Premog so dobili učitelji zato, ker so odklonili premog od rudnika. Kaj je bolj pošteno, da jim ga dá rudnik, ali občina? Pri občini je to javna odškodnina, pri rudniku pa tajna. Ali so tudi oblasti za načelo tajnosti, kakor kristanovci? Popolnoma netočna pa je trditev, da učitelstvo drugod nima takih ugodnosti. V večini občin mežiške doline, pa tudi v dravski dolini prejema učitelstvo deputata na kurivu, kolikor ga pač potrebuje. Sicer pa je davčni upravitelj Zazula prejel ne javno od občine, ampak tajno od rudnika ugodnost v denarju 15.000 Din, Möderndorfer pa je bil preganjan, ker je to »ugodnost« imenoval s pravim imenom.

5. Da si je Möderndorfer dal izplačati za tajniške posle mesečno po 150 Din se mu očita le zato, ker nekateri ne znajo ločiti tajnikove odgovornosti (ta del službe ne sme biti plačan) od tajnikovega uradovanja. Za uradovanje se daje taka nagrada že 30 let, a prej je bilo letno komaj kakih 30 ali 40 dopisov, zdaj jih je bilo pa 800 do 1000.

6. Za knjigovodstvo je prejel 3000 Din, ne pa še posebe 1000 Din. Ker je to zmoto M. že pojasnil, se mora zdaj nazvati za neresnico. Da je pa uredil knjige (8.000.000 Din prometa!) in pri tem moral poseči do leta 1924 nazaj, da je pri tem nadziral tudi gradnjo šolske stavbe in bil s tem dnevno najmanj po 4 ure zadržan, delo pa moral vršiti ponoči, pa se mu odreka odškodnina 3000 Din, to je — smešno. Veliki župan je odobril inženirju za nadzorstvo stavbe, ko je enkrat tedensko pregledal delo in material ter oddal svoje strokovno mnenje — 60.000 Din, učitelj naj pa vrši vse zahtevnosti, ali pa naj si pomaga s — tajnimi provizijami.

7. Štipendija za udeležbo pri tečaju rokodelskih del se mu tudi očit. Ali hoče reči veliki župan, da je ta izobrazba nepotrebna? Ali pa, da smejo biti deležni teh štipendij samo učitelji, ki niso tajniki Kr. šolskih svetov? Pa če se za ta tečaj ni priglasi nobeden razen Moderndorferja, kaj potem?

Taki so torej ti zločini! Vsi so zapisani v javnih knjigah, za vse je imela nadzorna oblast možnost jih črtati, prepovedati, in šele potem kaznovati, če se njene odredbe ne izpolnjujejo. Kazen je najprej globa, potem odstavitev predsednika in šele potem razpust Kr. šolskega sveta. Tu pa ni bilo nobenega opomina, nobenega zahtevka drugačnega ravnanja, ampak so se kar nanizale posamezne »krivde«, češ, čeprav bo vsaka zase smešna, vse skupaj bodo pa le napravile vtis, da so se hoteli obogatiti.

Toda krivde se ne štejejo, ampak se tehtajo. Ali je kje na Koroškem kak Kr. šolski svet, ki bi mogel ostati nerazpuščen, če bi obveljala Pirkmajerjeva tehtnica? Ljudstvo. Glej, da vidiš!

III. skupščina Delavske zbornice za Slovenijo.

v Ljubljani, 19. in 20. marca 1927.

II. točka dnevnega reda: Proračun za leto 1927.

Rado Čelešnik (SPJ): Če upoštevamo vse naloge DZ, moramo obžalovati, da DZ nima višjih prispevkov. 0,3 % od zavarovanega zneska je minimalno in je nemogoče s takim zneskom ustreči vsem nalogam. (Čita proračun za leto 1927, ki smo ga objavili v »Napreju« št. 10.) Zmotno je, če kdo misli, da je upravni odbor vezan le na ozki delokrog v Ljubljani. Vendar pa je treba upoštevati, da so predlogi pravilnikov itd. delo aparata. Zato je treba, da vse organizacije podpirajo aparat DZ. (Imenitna utemeljitev centralizma! Aparat bo odločeval, vi pa podpirajte, a brez kritike! Op. ur.) V ta namen je potrebno, da prirejajo strokovne organizacije delavske tečaje. Zlasti je nujno potrebna izobrazba v knjigovodstvu. Odškodnine SUZOR-u za pobiranje doklad ne moremo odpraviti, ker še nimamo tozadevne moči. Glavna naloga DZ naj bo, da centralni aparat organizira do skrajnosti, potem pridejo na vrsto poverjeništa.

Mih. Čobal (SPJ): V proračunu so samo izdatki, dočim dohodkov ni, ti pa so — kakor razumljivo — le enostranski in se upoštevajo vedno le pri obračunu.

F. Žužek (SLS): Dr. Milavec je zaradi prezaposlenosti kot oblastni odbornik na zadnji seji odstopil in sem prevzel kot njegov namestnik jaz funkcijo v Kulturno-prosvetnem odseku. Velike naprave in glavno delo zahteva, da ostane Kulturno-prosvetni odsek centraliziran. Iz teh vidikov je sestavil in predlagal upravni odbor proračun za Kulturno-prosvetni odsek DZ za leto 1927/1928. Društvene podpore se po tem proračunu ne bodo delile kakor do sedaj, ampak bodo posamezni klubi dali načrt svojega dela in bo DZ nosila del stroškov bodisi z učnimi pripomočki ali drugače. Predlagam tudi, naj odbor kmalu poskrbi za potrebne skioptikone, da bo do jeseni vse potrebno na razpolago. Veliko dela nas čaka in če bomo skupno delali, bomo mnogo dosegli in ne bo treba, da zatajimo svoje programe; če pa bomo iskali, kaj nas loči, ne bomo dosegli ničesar.

Kores iz Maribora (SLS): Načelno nisem proti proračunu, pač pa sem proti previsokim postavkam za mariborsko ekspozituro. Nikjer ni poročila o delu mariborske ekspoziture. Tamošnji uradnik Al. Čeh dela kot tajnik SSJ v tajniških prostorih in je zlasti najemnina za tak lokal pretirana. Vsekakor je treba najti boljši lokal, da bo uslužbenec DZ uradoval bolj redno in zlasti se mi zdi, da ni pravilno, če v svoji odsotnosti postavi kar sam svojega zastopnika. § 10 pravilnika DZ govori, da je treba varovati službene tajnosti. Poljubni namestnik kakega funkcionarja, kakor n. pr. mariborskega tajnika, ni niti dolžan varovati uradno tajnost, zato apeliram na skupščino, naj poskrbi, da se tudi v Mariboru odpravijo take razmere.

Urbančič (SDS): Narodni klub bo glasoval za proračun, želi pa, da se pri prevajanju nameščenim odpravijo vse krivice, ki so se zgodile posameznim nameščencem. Potom pravilnika naj se določi delokrog vsakega nameščenca. Zlasti je nujno potrebno nastaviti knjigovodjo.

Kugovnik iz Prevalj (SLS): Predlagam, naj se napravi v Kulturno-prosvetnem odseku tudi okrožje za Mežiško dolino. Tam je nujno treba izobrazbe. Narodni boji so v obmejnem kraju preprečevali ljudski napredek.

Ivan Gajšek, strokovni tajnik klerikalne strokovne zveze: Bernot ima v Mežiški dolini večino, ali nič kulturno ne dela?

Fr. Žužek (SLS): Klub kršč. socialcev bo glasoval za proračun, vendar pa ga bom vseeno kritiziral. Žal mi je, da ne moremo zvišati proračuna vsaj za najmanj še 1 milijon Din. In ker ni tako, moramo marsikaj opustiti, kar bi bilo treba izvršiti. Moram pa tudi za klub kršč. soc. izraziti svoje nezadovoljstvo nad partizan-skim postopanjem marksistične večine. V DZ imamo 17 članov, med temi 4 oblastne poslance in ministra Gosarja, ki je član načelstva naše Strokovne Zveze, pri-

ključene DZ. Mi nismo napadali malo Bernotovo skupino iz osebnih razlogov, pač pa da varujemo ugled DZ. Postopanje večine v DZ je torej zelo nekorektno do nas in služi kot dokaz tudi dejstvo, da imamo med 9 uslužbenci samo 1 našega pristaša in ta je le podrejena moč. Nasilja in sleparije pri volitvah v DZ ne moremo pozabiti, in sicer ne le zato, ker smo zaradi teh goljufij izgubili najmanj 8 delegatov v DZ, ampak tudi zato, ker se čutimo pri vsaki priliki majorizirane. V ravnanju stvu OUZD smo brez vsakega zastopstva, in ko smo predlagali, naj se nam odstopi mesto odšlega Golma-herja, je bil imenovan zopet Franc Svetek (SPJ). Na celi črti zapostavljanje. Nismo pristaši komisarjev. Zavedamo se, da komisariji padajo s kurzom, vendar pa bomo segli po skrajnih sredstvih našega vpliva, če partizanstva v DZ ne bo konec. Mariborska ekspozitura je kratkomočno sinekura za marksistično grupo, niti uradnih ur tisti tajnik v Mariboru nima. Samolastno si je nastavljal upokojenega železničarja za namestnika v svoji odsotnosti. Osrednje tajništvo v Belgradu je zelo potrebno. Na žalost smo se pa na III. kongresu Delavskih zbornic v Belgradu prepričali, da je to partizanska organizacija Amsterdamske internacionale. (Jos. Ošlak, SPJ, medklic: Razpišite volitve!) Če bodo v DZ nastavljeni sami socialdemokrati (sodr. Leskošek medklic: ni nobenega socialdemokrata med nastavljenici DZ), mi pa ne bomo imeli nobenega, je nemogoče, da dobimo potrebni vpogled v poslovanje. Pisanje lista »Napreje«, ki bi sploh ne smel niti obstajati, je defetizem. Na drugi strani zopet tako izrazito partizanstvo v DZ, vse to mora povzročiti kritiko javnosti. Pri vsem tem — rebus sic stantibus — tudi »Delavec« piše o morali krščanskih socialistov, češ, da smo napačno razdeljevali podpore. Tovariš Kugovnik naj o tem poroča. So izjeme in te pravilo potrjujejo. V skrajni sili dobi tudi tista delavka kakšen groš, 70 ali 120 Din podpore, čeprav ni še predpisano dobo (6 mesecev) organizirana. Saj je moral za take nujne izjeme tudi upravni odbor DZ določiti po 500 Din mesečno za neorganizirane brezposelne. Neokusno je tudi pisarjenje »Delavca«, zlasti, ko gre naš tovariš minister DZ na roke in da smo sploh lojalni. Dasi smo bili proti objavljanju podpor, smo vendar rekli, da če smatra to večina v DZ za dobro, naj se uvede javna kontrola nad vsemi izdatki. Zato ponavljam, partizanstvo v DZ naj izgine. Za proračun bomo pa vseeno glasovali.

Josip Ošlak iz Maribora (SPJ): Ni res, da je uradnik mariborske ekspoziture DZ tajnik SPJ. Če hočemo biti pravični, moramo ugotoviti, da je neuspeh delovanja v Mariboru v pretežni večini zato, ker uradni prostori ne odgovarjajo potrebam. Delegatu Koresu pa moram očitati, da v sosvetu ne sodeluje, čeprav je bil ustanovljen na predlog SLS. Kadar bodo odločujoči faktorji delali za Maribor tako kakor za Ljubljano, bo mariborska ekspozitura imela mnogo več ugleda. Na očitke uradniku Čehu konstatiram, da on ne dela le v DZ, ampak tudi v čitalnici in ko gre k večerji, ne more čitalnice zapreti, ampak ga mora nekdo nadomestiti. Bistvo sanacije je v tem, da bo treba i kapitalistične kroge, i kroge delojemalcev zainteresirati za DZ. Žužkove očitke bo zavrnil predsednik kluba. Njegove grožnje, da bodo porabili vsa zakonska sredstva, ki jih imajo na razpolago, me ne ustrašijo. Kajti minister more le razpustiti DZ in razpisati nove volitve.

S. Al. Leskošek (JSDS): Postavka za skrb za varjenje je v proračunu prenizka. Upravni stroški, ki so previsoki, naj se znižajo v prid vajencem. DZ naj dela tudi za odpravo vseh privatnih posredovalnic. Konstatiram, da je celjski šef borze dela tudi tajnik SPJ in poročevalec DP. V DZ ni nobenega socialdemokratskega partizanstva. Socialdemokratska je bila le ena kandidatna lista in na tej listi sem imel čast biti izvoljen skupno s soodr. Pevcem. Tudi v tem oziru je Žužkovo očitjanje krivično. Izjavljam, da ne bom glasoval za proračun.

S. M. Pavec (JSDS): V letošnjem proračunu so osebni izdatki višji ko v lanskem. Ali je to potrebno? Iz delovanja klerikalcev vidim, da je njih kritika jalova. Njim ne gre ne za Čeha, ne za njegovo delo, ampak za to, da bi tisto mesto dobili oni. V vseh institucijah se tepejo klerikalci le za korita, tako v Bratovski skladnici, kjer so se vršile volitve brez goljufij, in tudi pri OUZD bi radi bili — saj so tam tudi lepe dijete in vožnja v prvem razredu. Žalostno je, da je tako. Boljše bo šele, ko bodo izvoljeni delegati resno delali za interese volilcev, takrat ne bo več treba korit. Plaćevanje za vožnjo v II. razredu preko sklepa zadnje skupščine DZ izgleda, kakor da bi hoteli podkupiti delegate.

(Dalje prih.)

Upravni odbor Delavske zbornice.

(Seja 6. aprila 1927.)

Čobal pozdravi navzoče ter preide na dnevni red. Prvi se oglasi »komunist« Sedej ter protestira, da je bil Pavec povabljen na sejo. Z ozirom na plakat, ki ga je nabil na rudniku, naj se naredi konec ž njim.

Uratnik pojasni, da je Leskošek odsoten, Pavec pa da je njegov namestnik v finančni kontroli.

Makuc (glasno): Barabe in pošteni ljudje ne spadajo skupaj!

Čobal: Kot namestnik Leskoška ima pravico prisostvovati. Če je kaj zakrivil, ga je treba tožiti; mogoče ima pa prav.

V tajniškem poročilu omenja Uratnik, da v mariborskem okrožju faktično 8 urni delavnik več ne obstoji. Sklenejo se nekateri tozadevni sklepi, kakor tudi glede reorganizacije okrožnih uradov. Izvolijo se: Gg. dr. Bohinjec, dr. Likar, in Žužek, ki se naj udeležijo ankete, ki se bo vršila o tej zadevi. Soglasno sklenejo vsi (SPJ, SLS in SDS), da mora ostati vse tajno, kar se je o tem govorilo. Zlasti je bilo opaziti, da so obrnili člani upravnega odbora pozornost na soodr. Pevca, ki kot član kontrole nima glasovalne pravice. Eden pravi: Da veš Pavec: vse to mora ostati tajno! Če boš kaj o tem pisal, te izključimo. Pavec pojasni, da ga njihove tajnosti ne zanimajo, da ima druge bolj važne posle.

Čelešnik pravi, da dobijo do srede maja 1.500.000 dinarjev za gradbeni fond.

Sedej in Makuc predlagata, da se naj da nekim delavcem 8.000 Din izredne podpore.

Soglasno se sprejme predlog g. Gajšeka (SLS), da Del. zbornica naprosi g. ministra, naj ta denar nakaže. Pravi, da mu je dr. Gosar izjavil v Beogradu, če imajo kakšne brezposelne, naj to javijo, on bo ta denar nakazal še prej, preden bo pravilnik izdalen.

Pavec protestira proti nepravilnemu razdeljevanju brezposelnih in drugih podpor, navaja, da ne delijo v Velenju klerikalci teh podpor niti po pravilniku, niti po faktični potrebi. Če je na pr. v Ljubljani pisano, da je prejel delavec 200 Din, je prejel samo 50 ali manj. Delavci niti ne vedo, kakšen prispevek ima klerikalna strokovna zveza, ker prej niso bili nikoli organizirani, odkar pa dobivajo podpore od Delavske zbornice, se jim pa od podpore članarina odteguje. Prvokrat so jim celo za pol leta nazaj odtegnili. Navaja slučaje, da tudi social-patriotska unija ne deli podpor po pravilniku. To ubija vsako zdravo gibanje in je treba takoj nekaj ukreniti. Za mežiške rudarje se na pr. še sedaj ni nič ukrenilo.

Gajšek zavrača Pevčeve trditve, pravi da se je v Velenju prepričal, da je vse pravilno razdeljeno in da bo Pevca tožil.

Medklic soc. patriota: Saj nima nič.

Gajšek: Ima hišo, sem se informiral v Velenju, bo že plačal stroške!

Tukaj so spet prebrisani klerikalci v Velenju Gajšeka nafarbali! Pavec nima lastne hiše, ampak stanuje pri svoji tašči, pač pa ima nekaj lastne zemlje; kar toži naj, stroški bodo že kriti, če bo Pavec obsojen, kar se pa ne bo zgodilo, ker bo sodišče prej vse nepravilnosti pri delitvi podpor ugotovilo, in se čisto lahko zgodi, da se ne bo dalo več tako očitno slepariti kakor se to dela sedaj.

Čelešnik: Kerševan Vam bo že pomagal!

Pavec ga odločno zavrne, da ne dovoli tako govoriti. Če je kdo kaj zakrivil, kar se bo pa šele izkazalo, se to njega nič ne tiče. (Op. ured.: Kerševan je policijski ravnatelj v Mariboru, ki vodi preiskavo o »Mežiški aferi«.)

Svetek predlaga, da se naj enkrat za vselej naredi s tem konec. Kmetstvo delavski zvezi se enkrat za vselej ustavi vsaka podpora. Del. zbornica naj da kvoto, namenjeno KDZ, naravnost v Mežico in jo tam razdeli.

Pavec: Ali mislite, da jih bode z našim denarjem podkupili?

Svetek nadaljuje: V to svrhu naj se eden določi, da se pelje takoj na Koroško in se naj da za enkrat 1.200 Din.

Upravni odborniki so se začeli med seboj spogledovati, Čobal in dr. Bohinjec sta se odstranila, najbrž nista hotela za te umazanosti glasovati.

Sledila je še dolga pridiga Čelešnika in Svetka narakar so se odborniki drug za drugim odstranili, ne da bi bila seja zaključena.

Proslava 1. maja.

Prvi maj so letos proslavljale vse stranke brez razlike. To je napredek, če pomislimo, kako strastno so v preteklih desetletjih vse stranke pomagale vladam pri preprečevanju proslave; edinele socialna demokracija se je borila za priznanje tega praznika.

A četudi je to napredek, vendar naj nihče ne bo tako naiven, da bi to zmago socialne demokracije precejeval. Zelo majhen korak naprej pomeni to! Kajti to je le »idejna« zmaga, v praksi ta zmaga ne pomeni ničesar.

Kajti vse te stranke so socialno demokratično idejo o spoštovanju Dela sprejele le iz demagogije, samo na videz, samo zato, ker je ljudstvo to idejo sprejelo in so bile s tem prisiljene tudi stranke, da izkažejo Delu čast, ki mu gre, čeprav v resnici nikakor ne mislijo tako, ker častijo kapital in so vzdrževane od kapitala.

Letos je bila vrhu tega še tudi nedelja, letos so te stranke vedele, da pojdejo tudi nezavedni k proslavam, ker bo delo zaradi nedelje povsod počivalo. Če bi ne priredile svojih proslav, bi se lahko zgodilo, da bi šli njih volilci na socialdemokratične proslave in tam bi se lahko okužili. Druga leta 1. maj ni bil praznik, ampak delavnik, torej se jim ni bilo treba bati za volilce: delali so in niso mogli iti na proslavo Dela. Saj so delali še

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le



GRITZNER
in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre-mah.
Istotam pletilni stroj
DUBIED.

Pouk v vezanju brezplačen. — Večletna garancija.
Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.



Žika je dvojnoslada žitna kava iz rži. Dobi se v rdečem zavitku. Žika je samo ena. Zahtevajte zato izrecno Žiko, da ne bo zamenjave.

celo volilci takih strank, ki se izdajajo za socialistične, n. pr. SPJ. Tudi v lastnih podjetjih so kristanovci lani na 1. maja delali, tako n. pr. je imelo Konsumno društvo za Slov. odprto, čeprav na razne katoliške praznike vselej zapre svoje prodajalne.

Spoštovanje Dela je torej pri njih res le idejno, v praksi mu ne priznavajo niti toliko spoštovanja, da bi upoštevali praznik Dela.

Iz tega sledi, da se morajo delavci osamosvojiti — kakor pri vseh drugih vprašanjih — tudi pri vprašanju praznovanja 1. maja. Ni dovolj, če prisilijo svoje voditelje, da spoštljivo govorijo in pišejo o Delu in o njegovem prazniku 1. maja, ampak je treba tudi, da Delo sami spoštujejo in da brez ozira na voditelje sami iz sebe proslavijo njegov praznik. Kadar bomo delavci to storili, takrat bomo lahko rekli, da je postal 1. maj res poln delavski praznik.

LJUBLJANA

Socialpatrioti so ravnali tudi letos zelo patriotsko. Ni jih niti sram javno lagati. Na letakih so vabili vse delavske skupine k skupni proslavi, a postavili so si grenadirje, ki so našim sodrugom prepovedali vstop na shod. Niti prodaje »Majskega spisa« niso dovoljevali, dasi jim v tem oziru nismo mogli biti konkurenčni, ker niti SPJ niti levičarji letos niso izdali »Majskega spisa«. Socialpatrioti so prodajali lanskega.

S. J. Prijatelj nam je poslal sledečo izjavo:

Voditelji SPJ v Ljubljani ne poznajo svobode. Napotil sem se na shod v Švicarijo. Že od daleč sem videl, da je na vrhu stopnic neka straža. In res, ko dospem skoro do vrha stopnic mi pride znani Vrankar nasproti. Neki drug neznan gospod je stal zraven njega. Ustavita me in mi prepovesta vhod na vrt in v dvorano ter sploh v vse prostore. Na moj protest se je Vrankar izgovarjal, da je shod samo za člane SPJ. Pristavil je še: »Prijatelj, saj si bil železničar in vojak, torej že veš, da Befehl ist Befehl! (Ukaz je ukaz!)« Odstraniti sem se moral. Prav nevaren moram biti socialpatriotom, dasi včasih govorijo, da nistem zmožen agitacije, ker rad v kozarec pogledam. Ne tajim, vendar moram omeniti, da imate tudi Vi ljudi, ki včasih brez arhitekta premerijo širino ceste. Ne imenujte po nemarnem imena Marksa, Engelsa itd., ker ste prodali svoje prepričanje slovenski buržoazije in ste že tako na koncu, da se že bojite, če bi tudi star socialdemokrat poslušal kako boste 1. maja zopet farbali delavstvo. Gospodje, še se bomo videli! Za »Naprej« in načelo javnosti bom delal s podvojeno silo, da Vas bo prej konec.

Josip Prijatelj, l. r.

Celje. Proslava 1. maja 1927. V Celju je bil vsak obhod za 1. maj prepovedan, dovoljen je bil le shod v zaprtih prostorih. Socialpatrioti so delali veliko reklamo po ulicah z napisi »Združene razredne organizacije«. Ta združitev pa ni nič drugega kakor domišljavost in poskus varanja javnosti. Kristanovci vedo, da Zveza tipografov ni združena, kakor tudi Zveza natakarijev in železničarjev ne spada pod stranko SPJ. Socialdemokrati so imeli zborovanje v Štorah, kjer sta govorila ss. Leskošek in Oset iz Celja o pomenu delavskega praznika in njegovu zgodovino. To je bilo prvo zborovanje na 1. maj v Štorah, druga leta so se udeležili Štorani proslave v Celju. Zborovalce je fotografiral s. Lang. Na zborovanju smo pogrešali marsikaterega, zlasti člane pevskega odseka.

Strokovne organizacije in socialna demokracija.

(Dopis iz Celja.)

Ob času volitev v Delavsko zbornico so bili nekateri »strokovničarji« zelo agilni pri zbiranju glasov proti socialdemokratski listi. Zdaj je njih agilnost minila, o Del. zbornici pa niti govoriti ne marajo. Strokovne organizacije po strokah (»Fachvereine« jih nazivljajo starejši sodrugi) so izgubile svoj pomen, odkar so se odcepile od socialno demokratskih načel. To se vidi najbolj v tem, da propadajo tarifne pogodbe in z njimi določene plače ter 8 urnik. Mojstri zaposlujejo čim dalje več vajencev, pomočniki pa postajajo brezposelni. Razni »Fachvereine« (Strok. zveze) izgubljajo v takem položaju ves pomen. To uvidevajo v Celju že krojaški in pekovski pomočniki, ker drugače bi njih organizacije ne padle na članstvu tako globoko: pri krojačih na število 3 (čitaj: tri), pri pekih pa le dva člana! Tarifna pogodba pri pekih je že zdavnaj propadla. Zastopnika pekov Koren in njegov pomočnik Strouhal sta uvedla nočno delo, kakor je bilo pred vojno, sedaj sta pa oba odšla. Vodstvo podružnice sta prepustila 3 članom, od katerih je še eden odšel, da sta zdaj le dva. Isto se godi pri krojačih. Člani podpirajo za obč. volitve listo SPJ, a moralno pomoč iščejo pri socialdemokratih, kateri bi naj obelodanili, da zaposluje n. pr. g. Meško 10 vajencev in samo 8 pomočnikov. Izgleda torej, da prihajajo nekateri strokovničarji že do spoznanja, da brez močne socialdemokratske stranke ni mogoče voditi dobro tarifno politiko. Do tega spoznanja bo treba spraviti še Westnove in cinkarniške delavce, potem bo naša organizacija lahko vršila tarifno in socialno politiko.

Prava naša domača

Kolinska cikorija

Vam jamči

pristnost in jakost!

Pobijemo vsako konkurenco v našem blagu glede kvalitete in cene, posebno v platnu in blagu za ženske in moške obleke. Torej dobro premislite, preden kaj kupite, denar je danes drag, zato glejte, da si kupite tam, kjer je najcenejše in to v manufakturni trgovini »Pri Golobu«, Celje, Narodni dom. — Čitajte današnji inserat!

Vsem članom in naročnikom! Le z lastno močjo bomo uspešno odbili kapitalistični naya. »Naprej« je edini list, ki ne živi od podkupnin, ampak neustrašeno in dosledno brani pravice delavskega ljudstva. Najnovejši dokaz za to je mežiška zadeva. Avtonomijo in pravico mežiške občine se ne upa braniti noben časopis. Niti »Narodni dnevnik«, ki hoče biti na vse strani objektiv. Kapital se je hotel znebiti tudi »Napreja«, ki edini brani in o javnosti pojasnjuje zločine, ki se godijo v Mežici. Vendar pa je bilo to veselje buržoazije prerano. Organiziran proletariat zna ščititi svoj list. Organizacije, ki se pa na okrožnico 654—27 še niso odzvale, naj to store takoj! Vse naročnike prosimo, naj pošljejo naročnino nemudoma. Prilagamo položnico KDZ (ček. rač. št. 14.398).

Klerikalci kot obrekovalci. Klerikalci proti občinski avtonomiji. Klerikalci proti izboljšanju delavskega položaja. Gospod Terseglav, urednik »Slovenca«, se je hvalil, da je zato tako ostro nastopil proti socialdemokratoma Leskošku in Pevcu na plenarni seji Del. zbornice dne 19. marca 1927, ker je že vedel za afero v Mežici. Torej je gospod Terseglav vedoma pisal v »Slovenca«, da stane vodovod v Mežici Din 1.400.000. Ker je »Jutro« tudi tako pisalo, izgleda da so Jutrovci in klerikalci dogovorno pisali laži v svojih listih. Gospod Terseglav je »prijatelj delavstva«, kadar govori v Delavski zbornici. Veliki župan g. dr. Schaubach v Mariboru, ki je član iste stranke kakor g. Terseglav, je pa razpustil krajevnega šolskega sveta v Mežici potrdil, ker je ta krajevni šolski svet plačeval previsoke plače delavcem. S tem činom so klerikalci jasno pokazali, da so ne le proti občinski avtonomiji, ampak tudi proti izboljšanju delavskega položaja. O tem poglavju bomo še večkrat spregovorili.

O vojni nevarnosti se mnogo govori in piše. Fašizem (zvezarstvo) je spravil Italijo popolnoma v roke diktatorja Mussolinija, in ta sanja o rimskem imperiju in sebe postavlja v Cezarjevo kožo. Kapitalisti zlorablajo njegove težnje seveda za svoj žep — oboroževanje jim prinaša največje profite, kri bi dalo pa itak le ljudstvo. Ker je diplomacija tajna, ne moreš vedeti, ali se svet oborožuje zares ali le zaradi oboroževalskih profitov. Jasno pa je, da ljudstvu nobena vojna ne more koristiti!

Na Angleškem delajo zakon proti strokovnim organizacijam. Delavstvo se pripravlja na obrambo, ki bo kapitalizmu zadala smrtni udarec. Iz protesta se hoče odreči vsem alkoholnim pijačam, s čimer bo zadalo državni blagajni ogromno klofuto. Pri tem bo pa tudi to imelo tudi še drugo dobro stran — delavski možgani bodo bistrejši, demagogija bo ugonobljena. Kdaj bo začelo na ta način obrambe misliti naše ljudstvo?

Obračun volilnega odbora za volitve v okrožno skupščino dne 23. januarja 1927 za prevaljski in slovenjgradski okraj. Izmed nabiralnih pol, katerih se je 24 poslalo na razne organizacije in funkcionarje v obeh okrajih, jih je bilo vrnjenih 8 in sicer so poslali: Filip Grabner, Črna Din 93.—, Josip Ipavic, Mušenik Din 45.50, Ivan Distinger, Guštanj Din 43.—, Luka Juh, Guštanj Din 150.25, Ferdo Sabornik, Muta Din 200.—, Franc Leitinger, Marenberg Din 55.—, Krajevna organizacija KDZ, Velenje Din 125.—, Krajevna organizacija KDZ, Mežica Din 145.—. Skupaj se je nabralo torej Din 856.75. Iz tega zneska pa se je izplačalo za razne potne stroške sledečim sodrugom: Luka Juh, Guštanj Din 150.25, Ignac Terček, Guštanj Din 60.—, Vinko Möderndorfer in sodrug, Din 395.—, G. Josip Borštnar, Din 21.50. Skupaj: Din 856.75 tako, da so se izdatki izravnali z gornjimi prejemki.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 26. marca 1927	Din 13.873.20
Ivan Vrečar, Celje 31. marca	Din 7.—
Anton Faganel, Rakek 3. aprila	» 2.—
Jos. Kogoj, Gorje	» 5.—
Vinko Požar, Cerklje, 8. januarja	» 5.—
Vinko Požar, Cerklje, 20. aprila	» 4.—
Jakob Dolničar, Brezovica	» 4.—
Andrej Martinšek, Velenje	» 24.—
Janko Cvajnar, Medvode	» 4.—
Alojz Leskošek, Celje, 23. aprila, ostanek	» 4.—
Blazič, Žiri	» 28.—
Neimenovani na Javorniku	» 100.—
Miroslav Pevec, Velenje, neizr. potn.	» 80.—
Ivan Vaš, Žalec, 5. januarja	» 18.—
Somišljenik v Žalcu, 5. januarja	» 10.—
Alojz Podlogar, Hrastnik, 5. januarja	» 10.—
Franc Rozman, Maribor, 3. februarja	» 4.—
Neimenovani v Štorah 23. marca	» 1.—
Ivan Geršak, Štore, 23. marca	» 2.—
Mihael Varmonočnik, Štore, 23. marca	» 10.—
Rudolf Spindel, Velenje	» 18.—
Ivan Span, Hrastnik	» 4.—
Mirko Blanc, Hrastnik	» 2.—
France Rojnik, Hrastnik	» 5.—
Mih. Varmonočnik, Štore, 25. aprila	» 10.—
2 neimenovana v Štorah, 2 + 1 =	» 3.—
Ivan Kotnik, Dekmarca	» 1.—
Jožefa Koščeva, Ljubljana	» 15.—

Skupaj Din 14.253.20

OBRAMBNI SKLAD.

(Za mežiške žrtve kapitalističnih izkoriščevalcev.)	
Zadnji izkaz 19. marca 1927	Din 2016.10
Karl Košec, Žalec, 3. januarja 1927	» 10.—
Zbirka: Andrej Martinšek, Velenje	» 120.—
Zbirka: Miroslav Pevec, Škale	» 304.—
Zbirka: Vrhnika	» 30.30
Mihael Varmonočnik, Štore	» 20.—
Vinko Eisinger, Slovenjgradec	» 100.—

Skupaj Din 2600.40



za vsake perilo! Živотно perilo bo s
Pisilom cveinobelo, sveže dehte in
prosto kail.

Ravari se po navodilu uporabe, se pravi avtari učinek.

Dopisi.

Celje. V ponedeljek, 9. maja, ob 7. uri zvečer volilni shod pri Kroni. Dnevni red: 1. Občinske volitve mesta Celje. 2. Sestava kandidatne liste. 3. Volitev volilnega odbora. Vabljeni so vsi člani JSDS in KDZ ter prijatelji socialdemokratske stranke. Volilci, ki so eksponenti drugih strank, na zborovanje nimajo vstopa. — Odbor.

Celje. Razpisane občinske volitve delajo nekaterim mnogo skrbi. Iz zakulis se sliši, da bodo Nemci, radikali in klerikalci skupaj nastopali proti demokratom, kateri so vladali do razpusta na občini. Socialpatrioti bodo ba je kandidirali s pomočjo samost. demokratov iz nevtralnega strokovnega društva privatnih nameščencev. Kakor se sliši, bodo kandidirali na njih listi tudi taki, ki so dobili leta 1920 nezaupnico z g. Marnom vred. Stavkazov tudi ne bo manjkalo na listi gospoda Felicijana. Zavedni delavci že vedo, da tam, kjer je g. Felicijan, ni daleč proč g. Marn, Orozel, itd. Za tako listo seveda socialdemokrati ne bomo glasovali.

Mežica. Da si sodrugi izven Mežice ne bodo preveč v zmoti, je treba, da tudi mi Mežičani podamo svoje mišljenje. Od začetka, ko je začel delovati zakonito izvoljeni občinski odbor, si pač nobeden ni mislil, da si bomo s svojim poštenim in naprednim delovanjem zaslužili to, kar se nam je pripetilo zdaj. Da stoji v Mežici moderna šola, kakor ji v celi Sloveniji ni para, se imamo zahvaliti v prvi vrsti svojemu požrtvovalnemu učitelju sodrugu Möderndorferju. Zavedal se je on in zavedal se je ves mežiški proletariat, da izobrazba je prva, ki nas lahko reši iz rok kapitalističnega suženjstva. A za njegov trud so ga nagradili s tem, da so mu vzeli službo in mu hoteli uničiti existenco. Tako se dela pri nas! Kdor dela v dobrobit občine in države, tega preganjajo in uničujejo, tisti pa, ki kradejo državi težke milijone, se šetajo po svobodi. Gradil se je tudi vodovod in tedaj je moral kapital spoznati, da socialni demokrati v Mežici niso tiste vrste socialisti, ki nosijo vse dobro samo na jeziku, ampak so se izkazali z delom v prid občini in državi. In zato je Kapital napel vse sile, da nam nadaljnje delovanje prepreči. Razpustili so nam občino, Möderndorferja preganjajo, vrgli so tri rudarje občinske odbornike na cesto, a to nas nič ne ustraši! Čim bolj nas bodo preganjali, tem bolj se bomo zavedali in šli v boj za svoje pravice in širili naše ideje. In da se je delal vodovod v režiji, to pa dela kapitalu največjo preglavico. — Da se je preokračil proračun, ni nič čudnega, ker veliko je zakrivilo slabo vreme, ki je čez noč zasulo, kar se je čez dan izkopalo, da je bilo treba podpirati in v vodi delati. Tudi proračun je bil pomanjkljiv. A zdaj pa pride »Jutro« in piše o »Senzacionalnih aretacijah v Mežici.« »Jutro« se zna najbolj debelo lagati, predstavlja si pač, da gre pri nas tudi za kakšno Slavensko banko, o kateri pa je »Jutro« spretno molčalo. Najbrž se ni izplačalo pisati in se tudi ni izplačalo dati koga v preiskovalni zapor, ker je šlo samo za borih 160 milijonov Din. »Jutro« tudi poroča, da so nekateri kmetje v Mežici morali plačati za vodovod od 20 do 100 tisoč Din, kar je pa podla laž. Pri nas aretacije niso vzbudile nobenih senzacij, pač pa ogorčenje nad takim početjem, da daje oblast preganjati ljudi, ki so popolnoma nedolžni. A zavedamo se, kam vse to meri. Da bi nas pa s tem uničili, o tem sploh ni govora, ker premalu bodo spoznali tisti, ki se danes zaletujejo v naše trdnjave in si razbijajo glave, da v zavednem delavstvu je moč. In naj nam danes ali jutri razpišejo zopet občinske volitve, pa boste videli, da nas prav nič ni ustrašilo, ker zopet bodo odnesli zmago zavedni delavci. In zato vam kličem, sodrugi, glave pokonci in poprimite se dela! Razširjajte delavski list »Naprej«, prispevajte za produkcijski sklad in pridobivajte novih članov, da bo zmaga čim popolnejša.

Mežičan.

Velenje. Zakaj so zaprli sodruge iz Mežice? Najbrž, ko niso znali gospodariti ne po klerikalno, ne po demokratsko. Demokratje so razpustili mežiški občinski odbor, klerikalci pa ga puščajo razpuščenega in ne razpišejo niti volitev. Po klerikalno se gospodari takole: Zgled iz občin Škale in Velenje. Škalska občina je popolnoma v klerikalnih rokah, ima pa ceste, ki povedo vse, kdo da ima občino v rokah. Tej občini je bila država dolžna na davkih od državnega premogovnika čez 800.000 Din, ker pa drž. premogovnik ni hotel davkov plačati, so mu 700.000 Din podarili samo zato, da so vsaj 100.000 Din dobili, Velenjska občina ima od 25 odbornikov 16 klerikalnih in je že leta 1925 sklenila po sporazumu med vsemi odborniki, da ne podari premogovniku ničesar, ampak da pojde ta denar za novo šolo v Pesjem, katero bi moral sicer premogovnik sam zidati; pa ker noče, bi jo bila zidala občina. V poštrev bi

prišlo približno 200 otrok, ki bi si dobre pol ure poti prihranili in je Škalska šola že tudi prenapolnjena, tako da je že zdavnaj dokazana nujna potreba te šole. Pa kaj šola! Pohodili so svoj sklep in podarili premogovniku 52.000 Din na davkih in to ob času, ko so čez 14 dni dobili oblast v Sloveniji v svoje roke in šli v Beogradu v vlado. Torej kakor gospodari velenjska občina s klerikalno večino, tako gospodari škalska, ki jo vodijo sami klerikalci. Zakaj pa Mežičani niste Angležu davkov podarili? Bi pa ne bili v zaporu! Za ljudstvo govoriti, delati pa za kapital, to znajo klerikalni voditelji. V klerikalni temi so tudi kmetje tako nevedni, da ver-

gajejo, da so za kapital drugi zakoni, ko za nje, ker njim se ne podari nič, oni pa podarijo državnemu kapitalu, in bi tudi angleškemu, če bi jim bila dana od ljudstva oblast.

7. maja 1927 — 2400 izv.

Čitajte in razširjajte „Naprej“!

NOVO! NOVO!
Nova manufakturna in modna trgovina
„PRI GOLOBU“, Celje
(Narodni dom)

Vam nudi svojo bogato zalogo tu- in inozemskega blaga po konkurenčnih cenah. Fabriško platno od Din 6.50 naprej. Belo platno od Din 8.— naprej. Platno za rjuhe od Din 25.— naprej. Oksfort za srajce od Din 10.— naprej. Blago za moške obleke od Din 60.— naprej. Druk od Din 10.— naprej. Močna hlače dvoja širina Din 30.—. Ševijot v raznih barvah, dvojna širina od Din 35.— naprej. Volneno blago v vseh barvah, dvojna širina od Din 48.— naprej. Močne ženske nogavice od Din 15.— naprej. Močne moške nogavice od Din 9.50 naprej. Srajce za moške od Din 31.— naprej. Spodnje hlače od 20.— naprej. Pavolnasti krepi za ženske obleke od Din 12.— naprej. Velika izbira svilениh robcev, nogavic, naglavnih robcev, brisač, odelj, potrebščine za šivilje in krojače. Lastna izdelava delavskega perila. Stranke iz dežele in delavci dobijo poseben popust. Strankam pa, ki trgovine osebno obiskati ne morejo, se jim na željo pošljejo vzorci.

Železna industrija d. d. Zenica (Bosna) išče za takojšnji nastop sledeče kvalificirane delavce:

- 1 predvaljača (»Vorwalzer«)
- 3 predpružače (»Vorstrecker«)
- 1 »Stauherja«
- 1 »Ueberzieherja«
- 2 pomožna valjača (»Hilfswalzer«)
- 6 »Aufheberjev«
- 1 »Appreturvorschneiderja«
- 1 »Schweisserja«
- 1 prvega »Schweisshefterja«
- 1 izprašanega strojnega čuvaja, kateri se razume tudi na električni motor
- 2 ključavničarja za progo (»Strekenschlosser«)
- 1 tokara valjaka (strugarja valjev)
- 1 kovaškega predelavca
- 1 pomožnega kovača
- 4 zidarje za Martinove peči in peči za taljenje
- 2 kotlarja
- 2 »Schienengeraderichterja« za »Stempelrichtmaschinen«
- 4 »Schienenträseerje«
- 1 »Schienenbohrerja«

Prednost imajo državljani SHS z večletno prakso.

Ponudbe z izpričevali in popisom vseh osebnih in rodbinskih podatkov je poslati na Direkcijo »Industrije Gvozdja d. d. Zenica« (Bosna).

Se priporoča J. KORBAR, Ljubljana-Šiška.

Stavbeni pleskar in ličar, Dunajska cesta 9
Sobo- in črkoslikar, Večna pot 82.

Vsa naročila se sprejemajo na Dunajski c. 9.

Modna trgovina R. SAVNIK, Celje

Aleksandrova cesta 4

vam nudi vsakovrstno blago po najnižjih cenah, kakor n. pr. moško in žensko perilo, moške klobuke in kape. — Velika izbira svilениh robcev, pletenin, nogavic in rokavic, belo platno in šifon za perilo. — Delavci poseben popust.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Moderna knjižnica
I. in II. zvezek
sta izšla.

Dobiva in naroča se v
tiskarni „SLOVENIJA“
v Ljubljani, Wolfova ul. 1
Cena posameznemu zvezku Din 4



Popravila vseh sistemov pisarniških
strojev mehanik
IVAN LEGAT, Maribor
Vetrinjska ul. 30. — Tel. interurb. 434.

Najceneje nakupite
izgotovljene moške obleke od
Din 400.— naprej.

Obleke za detke po izredno nizki ceni, kakor tudi spomladensko volneno blago, šifon in kontenino, kambrike in vse manufakturno blago, moško in žensko perilo itd. pri

M. BENEDIK, Ljubljana,
Kette-Murnova c. 8 (prejšnja Martinova c.)
Obleke po meri.

POZOR!

Kdor hoče dobro dalmatinsko kapljico, originalni viški opolo, belo, in specialno rožico po Din 12, čez ulico po Din 11, črno specialno Din 10, čez ulico Din 9, ta naj obišče dalmatinsko klet v Ljubljani, Dunajska cesta 9, dvorišče, ter tudi v gostilni „Zlatorog“ v Gosposki ulici št. 3. Za gostilničarje iz zaloge jako zmerno cene. Zahtevajte oferte in vzorce. — Se priporočata:

Brata Lozić.

Tiskarna „Slovenija“, družba z o. z., Ljubljana, Wolfova ul. 1

Izdeluje časopise, brošure, knjige, tabele, delnice, note, razglednice, plakate, pisma, račune, trg. in uradne kuverte, vizitke, kalendarje itd. Strojno numeriranje. Rotacija.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdk!

Josip Petelinc,
Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6, reg. zadr. z om. zav.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabla za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.



Litografija.

Ako se hočete rešiti

gibta,
revmatizma,
Hexenschussa
in
išiasa
brez
nevarnosti?



Revmatizem je strašna, zelo razširjena bolezen, ki ne prizaneša ne ubogemu, ne bogatemu in išče svoje žrtve v koči in palači. Vsestranske so oblike, v katerih se pojavljajo te bolečine in često niso bolezni, ki jih drugače imenujemo, nič drugega kot

revmatizem.

Včasih so te bolečine v udih in členkih, včasih otekli udje, pohabljeni roke in noge, trganje, zbadanje, vlečenje v raznih delih telesa, da celo oslabele oči je mnogokrat posledica revmatičnih in protinskih bolečin. Kakor je različna slika, ki jo kaže bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča zdravila, leki, mazila, mešanice, ki jih hvalisajo in ponujajo trpečemu ljudstvu. Večina teh sredstev pa ne more ozdraviti, temveč prinesejo še večje bolečine in kratke čas olajšanje bolečin.

Kar Vam mi priporočamo je neškodljivo zdravljenje s pitjem vode, ki je že

mnogim trpečim pomagalo!

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje kmalu tudi pri zastarelih, kroničnih slučajih.

Da pridobimo še več pristašev, smo se odločili, vsakemu, ki nam piše, poslati

popolnoma zastoj

našo zanimivo in zelo poučno razpravo (Brunnenschrift). Kogar torej mučijo bolečine in kdor se hoče v kratkem na nagli način in temeljito brez vsake kvarnosti rešiti bolečin, naj piše še danes!

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 324.

Delavci, biciklisti!

DENAR

Najstarejše in največje tvornice Evrope

Peugeot

(Priznana najboljša jekla).

Nekatere izmed tip, ki Vam jih priporočamo:

P 3 „Peugeot-turist“: Črn okvir z zlatimi traki, obroči v sredi črno emajlirani, ob straneh poniklani; blatniki črni, jekleni; „Peugeot prosti tek“; dve luksuzni masivni zavori; Dunlop-pneumatika; zračna sesaljka in usnata torbica s kompletnim priborom Din 1726 —.

P 12 „Peugeot-turist“ delavski model. Isti opis kot pri P 3, samo z razliko: sedlo ojačeno in na tri vzmete, Dunlop-pneumatika pojačena, blatniki daljši in širši, dve žični zavori Din 1741 —.

P 13 „Peugeot-model srednje-evropski“: Isti opis kot pri P 3, samo da so obroči črno-rumeni s „Torpedo prostim tekom“ in na sprednjem kolesu masivna zavora Din 1878 —.

Vse gornje cene se razumejo franko Vaša žel. postaja; pakovanje in oprema brezplačno.

Vsa kolesa z enoletno garancijo.

Vse vrste sportni bicikli, motocikli, njih nadomestni deli ter oprema vedno v zalogi.

Naša zastopstva: Ljubljana: Tehn. komerc. družba, Tavčarjeva 6; Kranj: Ing. Majnik, mehanična delavnica; Bled: Franc Satori; Novo mesto: Alojz Skedlj, meh. delavnica; Vransko: Štefan Lamut; Čepelje, Slovenji Gradec: Ivo Kvac, Slov. Gradec št. 1.

